Bani cu împrumut

LEI 3.000, 5.000, 7.000, 10.000, 15.000, 20 de mii, 25.000, 30.000, 40.000, 41.000, 45.000, 50.000, 60.000, 70.000, 80.000, 92.000, 100 mii până la 500.000 de Lei se dau cu împrumut pe moșii în ori-ce județ și pe case din Capitală, cu procente convenabile și fără întârziere.

DE VÎNZARE case, ville, vii, terenuri, moșii puse la Credit, cu înlesniri de plată și arendări.

Doritorii a vinde case, moșii, etc. să trimită detaliuri, având cumpărători.

GRATUIT plasăm bani, bonuri și sume dotale, pe ipoteci sigure asupra moșii și case. A se adresa la «Vechia Agenție H. Burdin», str. Regală No. 11, București.

4

CEREȚI

„RAPID"

cel mai bun, cel mai eftin, cel mai comod produs pentru spălatul rufelor este

„RAPID"

PULBERE DE SĂPUN

Pachete de câte 250 grame; modul de întrebuințare este tipărit pe fie-care pachet.

Întrebuințându-se pulberea de săpun «Rapid» se economisește timp, bani și muncă și se curăță foarte mult rufele.

Pulberea de săpun «Rapid» nu conține materii stricătoare dăunătoare rufelor.

«Rapid» are și calitatea de a se întrebuința excelent pentru curățitul vaselor de bucătărie, ferestrelor, ușilor și dușumelelor.

De vînzare la toate magazinele de coloniale și droguerii sau la singurii fabricanți

C. Konzelmann S-sori Bientzle & Co.

— GALAȚI —

Fabricanți de săpunuri și lumânări de stearină. 1781

MARE DEPOSIT

de Vinuri Vechi și Noui en gros și detail.

Deposite de Pluguri, Mașini Agricole, Cărbuni Cardiff, Coks și Lemn.

Fabrică de luminări de ceară curată en gros și detail

— GHEORGHE ȚAFRI —

Str. București 86, Călărași

Reprezentanță bună

de gen nou, este de acordat pentru ori-ce localitate. Oferitele să se adreseze: „MERCURUL A. U." Budapesta Andrassystr. 55.

COPII SLĂBIȚI în desvoltare, ADULȚI Anemici, Nervoși, ușor excitabili, întrebuințarea

cu mare succes

HAEMOGENIN

Lichid sau Drageuri

— de —

D-rii KONYA și Fiu. Farmaciști Chimiști

Poftă de mâncare revine, puterea fizică și intelectuală cresc rapid, sistemul nervos se întărește.

A se cere pretutindeni la Farmacii și Droguerii: **Haemogenin Dr. Konya.**

Lichid Lei 3.50, Drageuri Lei 2 cu marca „FORTUNA" depusă și semnătura. Unde nu se găsește se trimite contra ramburs prin depozitul general:

FARMACIA CURȚEI REGALE Frații Dr. KONYA, Iași

1932

BOALE NERVOASE

— ȘI —

SIFILITICE (Lumești)

consultă special

Doctorul GRÜNFELD

No. 217, Calea Mosilor, No. 21

Orele consult. 10—12 și 3—5

VINDECAREA BOALELOR

— prin metoda naturistă —

Rheumatismul, Gutta, Sciatica

se vindecă prin aparate speciale cu aer supraîncălzit.

Aplicațiuni de nămol de *Techir-Ghiol Cura hydropatică, Băi de trunchiu*, contra nervozității și boalelor nervoase de STOMAC

— Masagiu și electricitate —

la Dr. HENRY GROSSMAN

Mircea-Vodă No. 73 (tramvay la pórtă)

Consult. 2—4 și 6—7 1576

Casa de Sănătate

D-rul ȘAABNER-TUDURI

București, str. Teilor 51

Complect reconstruită, făcându-se clădiri noui, tratează *Boale interne, chirurgicale, nervoase și cronice.*

Se poate chema ori-se medic

— Prețuri modeste —

—CONSULTAȚIUNI: 1—3 p. m.—

1588 Telefon 2/68

STELIAN POPESCU

Fost judecător de instrucție

— AVOCAT —

Se ocupă și cu consolidări de terenuri petrolifere

— Strada Antim, 34 —

1885

Doctorul DEUTSCH

Specialist în boale **interne, sifilitice (lumești) și de piele**

No. 36, Strada Bărăției No. 36

vis-à-vis de Biserica Bărăției

Consult. de la 8—9 și 1—4 p. m.

— Pentru săraci gratuit —

1948

LEMNE DE FOC

UER USCATE

29 Lei mia kgr. pe loc.

32 Lei mia kgr. aduse domiciliu

MARELE DEPOU „HAGIENOFF"

Str. Viilor 32 (gara Filaret) Telef. 19/69

— Greutate garantată —

Cărutele sunt pecetluite. 1954

Deschizându-se

Magazinul de Pielărie *Propășirea* a patronilor Lismarî, se caută: **Magazioner**, special branșa pielăriei, având garanție.

Contabil, cunoscând limba germană.

Informațiuni C. Gheorghiu, calea Victoriei No. 88, București. 7

Reclama e sufletul comerțului

rale mari și mici, dare ce ar putea fi foarte mică și cu putință de a fi plătită de ori-cine; s'ar putea de exemplu socoti 10% maximum din fonciere ce plătește fie-care contribuabil rural. Ast-fel un contribuabil ce plătește 1000 lei fonciară la Stat să plătească 100 lei dare de asigurare contra grindinei; cel ce plătește 100 lei să dea 10 lei și cel ce plătește 10 lei să dea 1 leu.

O ast-fel de dare ar fi plătită cu plăcere de toți proprietarii și arendașii, căci actualmente aceî ce asigură productele plătesc de 5—6 ori mai mult; ar fi plătită cu plăcere chiar de țărani; căci plătind o sumă neînsemnată care în multe cazuri ar fi numai de 1 leu, s'ar pune la adăpost de nenorocirile ce ar rezulta pentru el în cazul când productele ar fi bătute de gaindină, și ar dormi și el liniștit și fără grije la apropierea norilor suspecți.

Statul înființând această dare, ar încasa sume enorme de la toți agricultorii mari și mici, iar în schimb despăgubirile acordate vor fi mici în raport cu suma încasată, căci în toată țara foarte puține regiuni vor fi bătute de grindină. Constatarea pagubelor s'ar face după sistemul întrebuințat actualmente de societățile de asigurare.

Când după un șir de ani statul ar dispune de un însemnat fond disponibil s'ar putea întrebuința tot în interesul agriculturei, ca irigațiuni, scurgeri de bălți, canaluri etc, însă nu se va pierde din vedere destinația fondului, oprind în rezervă un fond însemnat pentru vremuri când grindina va putea face ravagii însemnate.

Societatea agrară, proprietarii mari și mici, deputații, țăranî, dacă ar cere guvernului să să vină în Cameră cu un proect de lege pentru înființarea acestei dări ar aduce un serviciu imens mai cu seamă acelora carî ar necesitate a fi protegiați — am voit să zic țăranii.

I. de la Rasnic

UN SFAT PE ZI

Contra cholerinei ușoare:

Citrat de cafeină 0.25 gr.
Rom vechiu . . . 0.20 gr.
Vin negru vechiă 0.30 gr.
Sirop de smeură 0.40 gr.

Câte o linguriță la fie-care sfert de oră.

ȘTIRI DIN STREINATATE

— Prin poștă —

∴ Într'una din ședințele trecute ale Camerei grecești, deputatul Papamihalopolos a făcut propunerea ca în anul 1910 să se serbeze a 2400 aniversară a bătăliei de la Marathon, în care în anul 490 a. Chr. Atenienii sub comanda lui Miltiade aû bătut pe Perși. Guvernul și Camera aû primit propunerea. Această serbare se va face împreună cu jocurile olimpice.

∴ Defunctul proprietar de moară Rainer din Millistatt, lângă Clagenfurt (Austria), a lăsat ca moștenitor universal reuniunea școlară germană (Schulverein). Averea constă din două case în valoare de peste 20.000 coroane, în bani gata 10.000 coroane.

∴ Ziarele ruseștî discută acum alegerea președintelui Dumei. Se pare că va fi ales un deputat care să fie bine văzut la curte, căci chestia relațiilor personale dintre președintele Dumei și țar e foarte însemnată. Până acum sorții sunt de partea d-lui Golovin.

Dacă Duma primește regulamentele întocmite de către d. Muromzev, întâia ședință va fi prezidată de către cel mai bătrân dintre deputați și va începe îndată validarea alegîlor. In general, se crede că chestile politice, ca reforma guvernului local, legea electorală și legile asupra libertăților vor veni mai întâiû în discuție. Chestiile agrare și sociale vor veni mai la urmă.

∴ Se anunță din Pretoria (Transvaal): Generalul Botha, în numele partidului bur „het volk", și d. Eduard Solomon în numele naționaliștilor, aû protestat pe lângă lordul Selborne, înalt comisar și guvernator al Transvaalului, în privința alcătuirii Senatului, al cărui membri aû fost numiți acum.

Ei spun că acel membri sunt, în mare parte, oameni cu puțină trecere și adaogă că marea majoritate a Camerei deputaților aparține partidului opus, așa că e de temut ca situația să nu provoace conflicte constituționale absolut zadarnice.

∴ Vice-regele din Ilu (China), a înștiințat curtea supremă despre uneltirile a numeroși revoluționari reformatori din unele districte riverane ale fluviului Yangcekiang, carî încarcă să răscoale poporul spre a răsturna actuala dinastie.

∴ Se anunță din Milano că o d-nă bogată din aristocrația milaneză a oferit o sumă de 6 milioane de franci pentru clădirea unor locuințe confortabile pentru muncitorii acelui oraș.

∴ In ultimii doui ani aû fost în comuna franceză Echirolle 30 incendii, la răstimpuri apropiate.

Un anume Goncon, învinovățit a fi autorul acestor incendii, a fost osîndit la munca silnică pe viață.

∴ Preotul rus Grigore Petroff, care avea să reprezinte clerul inferior printre cadeți în Dumă, a fost catehisit timporar de Sinod, după cum am anunțat la timp și surghiunit într'o mănăstire, sub cuvânt că e popă revoluționar.

Petroff e orator apeciat și publicist cunoscut în Rusia. A avut cât va timp și o gazetă zilnică la Moscova.

∴ Guvernul spaniol dorind ca portul Vigo să fie ales ca port de sosire și plecare al liniilor maritime rapide din Europa în America de Sud, a hotărît să începă la Vigo lucrări însemnate pentru mărirea portului.

SOCIETATEA de SALVARE

In cele câte-va articole în carî am arătat importanța și necesitatea unei societăți de salvare, am promis că vom descrie modul practic de organizare a societăți noastre de salvare pentru ca ori-cine să cunoască modul cum se va putea folosi de ea.

Tinem să facem cunoscut tot odată că un comitet de doamne din înalta societate și un comitet de domni aû fost constituite săptămâna trecută, spre a lucra pentru bunul mers al acestei noui instituțiuni de bine-facere.

Comitetul de doamne, se compune din: D-na Contesă Maria de Roma, președintă, d-na C. Bălăceanu, vice-președintă; d-na dr. Toma Ionescu și d-na dr. Stănculeanu, secretare; d-na C. Dissescu, D. Grecoanu, colonel Socec, Blank și Speier, membre în comitet.

Comitetul de d-nî a fost astfel compus: Prefectul poliției Capitalei, primarul Capitalei; directorul general al serv. sanitar, medicul șef al orașului, directorul eforiei spitalelor; colonel Socec, cavier; dr. N. Minovici, inițiatorul societății, director; și dr. Costinescu, secretar.

Lăsând comitetul să lucreze la întocmirea statutelor, să ne ocupăm acum de organizația societății.

In afară de școală „Samaritana" despre care am vorbit într'un articol trecut, și care are de scop pregătirea cetățeanului cu cunoștințe elementare pentru ajutorarea semenilor în cazuri de nenorociri, d. dr. Minovici a mai avut grijă să adopteze de la toate societățile de salvare din străinătate tot ce părea de un folos mai practic.

In acest scop, în mijlocul orașului societatea va avea o centrală care va fi pusă în comunicație telefonică cu trei secțiuni, posturi de salvare, carî vor fi răspândite în trei părți mărginașe ale orașului. La fie-care secțiune se va găsi, pentru moment, în permanență o ambulanță și corpul medical necesar.

Ori-ce accident se va întimpla, oricine va fi în drept să înștiințeze imediat centrala, care la rîndul ei va înștiința postul cel mai apropae de locul accidentului, să se transporte la fața locului. Tot odată, un agent biciclist de la centrală va pleca imediat la locul nenorocirei.

In afară de aceasta pentru ca publicul să fie în măsură să dea primele ajutoare până la sosirea ambulanței, se vor fixa, la răspîntii, niște dulapuri, în carî se vor găsi două paturi: unul pentru bolnav sau rănit, altul pentru mort, precum și pansamentele necesare. Pe aceste dulapuri se va afla zugrăvită emblema și inscripția societății. Iar dedesupt va fi scris: „Pat pus la dispoziția publicului pentru caz de accident. După întrebuințare rugăm restituirî patul. Telefonul cel mai apropiat pentru anunțarea societății se găsește ....". Când societatea va dispune de mijloace, telefonul va fi instalat lîngă dulap, putând servi tot odată și la înștiințarea pompierilor în caz de incendiû.

Dulapul va fi închis iar cheia o va ține sergentul de post care e dator să dea primele ajutoare. In acest scop i se va face o școală specială. Se poate întâmpla deseori ca el se nu fie prin apropiere. Pentru acest caz s'a prevăzut ca locatarul caseî pe zidul căreia se află fixat dulapul să posedă o chee, care să fie pusă tot-d'auna la dispoziție.

Cu modul acesta când se va întîmpla un accident, victima va fi pansată pe loc și așezată pe pat va putea fi transportată într'o curte saû într'un rang, până la sosirea ambulanței, care nicî într'un caz nu va întârzia să sosească până în 5—10 minute.

Pentru ca anunțarea centralei să se facă imediat, societatea va interveni pe lângă direcția poștei să permită ca în cazurî de accidente oricine să poată utiliza gratuit atât telefoanele Sfatului cât și cele de prin casele particulare. Pentru ca să nu se piardă prea mult timp cu căutarea numărului, societatea va imprima pe plăci de email No. telefonului societății de salvate. Aceste plăci vor fi aplicate la fie-care telefon. Tot pe această placă va figura și No. telefonului postului central al pompierilor.

Apoi, pentru ca să nu se mai întâmple, ceea ce se petrece azi foarte des, ca spitalele să refuze internarea victimei unui accident pe motiv că nu sunt paturi, societatea de salvare va interveni pe lângă Eforia spitalelor civile, precum și pe lângă toate cele-l'alte spitale, ca ori-ce rănit transportat de societate să nu fie refuzat. In acest scop, se va cere ca fie-care spital să aibă în permanență la dispoziție 2—3 paturi numai pentru societatea de salvare. In fie-care dimineață centrala se va interesa la care spital se află paturi libere și odată cu pornirea ambulanței la un loc de accident i se va pune în vedere și spitalul unde trebue transportată victima. Cu modul acesta se va evita pe viitor transportarea unui bolnav pe la fie-care spital.

In cazurî de mari dezastre, cum ar fi un incendiû, prăbușirea unei case, încăierarea în urma unei manifestațiuni, centrala va anunța toate posturile să plece la locul dezastrului, reducând mult numărul victimelor.

Pe lângă acestea, în fie-care local de teatru se va afla în permanență un agent al societățeî cu toate cele necesare pentru cazurî de nenorociri.

* * *

Cam așa va fi organizată societatea de salvare. Bine înțeles că în spațiul limitat al unui articol de ziar ne-am mulțămit să arătăm în linii generale această organizație, fără a intra în unele amănunte carî o desăvârșesc. Ceea ce interesează mai mult, evident că sunt folosele ce vom avea de pe urma acestei societăți, folose pe carî am căutat să le arătăm în cele câte-va articole trecute.

Și pentru ca să putem beneficia de aceste foloase, nu rămâne de cât ca atât publicul cât și autoritățile să îmiteze pe cei din Apus, carî sprijină serios ast-fel de instituții.

P. Botzan

ANITA GARIBALDI

Nizza, 12 Februarie.

Razele soareluî dogoresc ca în luna Maiû; lumea furnică pe Aleea Palmierilor din marginea „Golfuluî Ingerilor"; muzica intonează imnurî vesele; eû, născută se vede să trăesc ca viermele în preanul amar, fug de veselie. La capătul aleeî urc scara înaltă și răsucită, mă îndrept spre castel. Acolo e liniște. La picioarele mele Nizza frumoasă și impodobită ca o femee cochetă se resfață desfătându-se între coline aurîi de mandarini, între câmpiî de măslinî fumurii, între talazurî de mare albăstrie. Ce blândă și ce frumoasă este Nizza!

Ure mai sus și privesc luna în zare. In acest minut pe cerurî pare că mi se arată o figură plutitoare în norî. Cine să fie? Iată, pe cap poartă o pălărie mare cu o pană care-î fluturâ în vînt ca și legătura și cămașa roșie de singe... „Garibaldi"!...

A, sfînt eroû al libertățeî, tu, tu eștî, tu, te recunosc după ochiul tèû ager, după portul tèû simplu și impunător. Pe acest cer senin ce se poate acum desemna, acum când se apropie o sută de anî de când aî văzut lumina, de cât mărcata ta figură? Nourii aceștia fantastici, tiviți cu aur, ce alt să încadreze aicî în orașul tèû natal, de cât chipul eroului care umplu veacul al XIX cu atâtea fapte măreț desfășurate între Montevideo și Dijon?...

Răsunaû clopotele în capela de la cimitirul Castelului, inima mea se umplea de duiosie. Mi-am îndreptat pașiî în spre cetatea mortilor cu gând d'a vedea mausoleul luî Gambetta. Printre mile de morminte caut și găsesc locul de odihnă al Rosei Raimondi, mama luî Garibaldi și țărâna Anitei Garibaldi, scumpa soție a viteazului fără seamăn, a aceluia care după pacea de la Vila-Franco zise luî Cavour, când Savoia și Nizza fură cedate Franței: „Acum m'aî făcut strein în patria mea"!.

Cu lacrămile în ochi în cimitir citiî pe marmura rece aceste cuvinte: „Luî Giuseppe Garibaldi, primul cavaler al mareî cauze a omeniriî, cel mai mare eroû al secoluluî al XIX, brațul și acțiunea luî Giuseppe Mazzini, unite până și spada. Eî avură forța de la Roma, credința de la cetățenî și cu ele restaurară Italia. Sub acest pământ care îî fu sacru, zace țărâna mameî și soției sale; eternă memorie a conducătoruluî poporuluî, sfătuitoruluî celor slabi, exemplul vitejilor".

La 4 Iulie 1807 se născu aicea Garibaldi; peste câte-va luni Italia se pregătește a serba un centenar strălucit mărețuluî eroû, care s'a numit Giuseppe Garibaldi. Acum când mă aflu înaintea țăraneî acestor două femeî, una care i-a dat zilele și alta fericirea vieței casnice, entusiasmul și curagiul primilor anî aî vieței sale, cred că fac plăcere cititorilor acestuî ziar amintind pe Anita, soția cea d'întâiû și cea mai iubită a luî Garibaldi.

* * *

Se știe că la vârsta de 24 de anî Garibaldi fiind condamnat la moarte, a fugit în Brazilia și serviciile sale și cunoștințele întinse de marinar le-a pus la ordinele președintelui Gonzales. Acolo pe când sta visător pe puntea riuluî Prado, între copilele carî veniaû să ia apă, a zărit pe gingașa Anita către care fu atras și mai înainte d'aî vorbi începu s'o iubească. Tînăra fecioară fu fermecată de glasul și mai ales de buclele blonde și mătăsoase ale tînăruluî marinar italian, care, peste câte-va zile, de când o cunoscuse, intră ca șoim în casa părinților feteî, o răpi și fugi cu dânsa pe vaporul „Rio Prado" de sub comanda sa. In fața ceruluî și a mareî el o consacră de tovarășe a vieței sale și mai târziû la Montevideo preotul Saint Francois d'Assises îî sfinți unirea aceasta romantică cununându-l*) cu scumpa luî Anita Riveira născută la Merinos în districtul Laguna. De și tînăra copilă știa primejdiile ce o așteptaû, totuși ea primi voioasă a însoți pretutindeni pe scumpul eî soț, și, nu mult după căsătorie, la Imbituba, primi botezul foculuî. Acolo îngriji pe răniții, încurագiă pe luptători, dete tuturor exemple de întrepiditate și de energie.

Campania aceasta se știe că fu nefericită și Anita străbătând nemărginita pădure Antas în ziua ziua de 16 Septembrie 1840 născu un băiat voinic și frumos căruia îî puse numele Menotti. Cât purtă sarcina nouă luni, această femee eroică nu descinse de pe cal și adesea oriî era lipsită de haine și de vestminte.

Noul născut avea o cicatrice la frunte care nu era alt-ceva de cât dovada unei nașteriî violente și a suferințelor îndurate de Anita în timpul sarcineî.

* * *

In timpul tutulor acestor campanii, Anita stătu la Montevideo, trăind într'o mare sărăcie, de multe oriî ne aprinzând în casă nicî o lumânare pentru economie. Aicî se ocupă cu educațiunea copiilor sêî, căcî acum eraû treî la numer, ca mai născând pe Teresita și pe Riciotti.

Terminată campania în America, Garibaldi la 1848 dete fuga în Italia pe Anita trimetând-o cu copiiî la Nizza, în casa mameî sale Signa Rosa, care crezuse mort pe ilustrul eî fiû. După înfrângerea de la Morazzone și dezastrul de la Novara el veni să petreacă aci câte-va zile, apoî plecă în spre Roma, dar Anita tremurând pentru viața luî aventuroasă, mereû în pericol, nu mai voi a-l părăsi și ast-fel de la începutul luî Octombrie, până la finele luî Martie, o regăsim mereû lângă eroicul sêû soț, la Bologna, la Ravena, la Rieti, însă când începe campania Romeî, Garibaldi temându-se pentru viața eî, o trimete la Nizza lângă copiiî sêî. Aflând ea că Roma este luată, fuge în secret însoțită de Felix Orrigoni, învinge toate obstacolele și toate primejdiile și în dimineața de 14 Iunie 1848 intră în cartierul general de la Vila-Spada, unde în cort, soțul sêû, o primește cum merită această femee plină de curagiû și de devotament. Din acest moment, Anita nu mai voește a-l părăsi. La 2 Iulie Garibaldi eși din Roma cu două treî miî de oameni, carî îî mai rămâseseră și întreprinse printre Apenini acea retragere memorabilă care, chiar în ochiî celor mai dibaci oameni de meserie, este o minune de artă militară. Anita călări voinicește alăturea de el, de și era însărcinată în șease luni. Ceea ce suferise această eroină îșî poate închipui oriî-ce mamă. Căldură, nopți întregi fără odihnă, fără hrană și dânsa nu numaî că nu se plângeă, nicî odată, ci încurագia mereû pe vestitul eroû. La Saint-Marin frigurile o prădiră greû și Garibaldi înfrânt de austriacî voi s'o lase la niște prietenî, însă ea refuză. Îmbarcată cu el la Cesanatico și apoî debarcată pe plaga inospitalieră a lagunelor din Comachio, la vărsătura riuluî Po, ea nu mai eră de cât un cadavru. Soțul sêû, nebun de durere, o duse în brațe printre aceste localități mlăștinoase și o depuse într'o magazie a luî Guiccioli la Mandriole. Acolo fără doctor, fără măcar să aibă cine să-î dea un pahar de apă, fără preot, îșî dete sufletul, această sfântă femee, în ziua de 4 August 1849 și Garibaldi, constrâns de sbirîî generaluluî d'Aspre, nu putu s'asiste nicî măcar la înmormântare; el rugă pe un țăran Ravaglia s'o îngroape, iar după zece anî veni, îî luă țărâna de la Mandriole și i-o transportă la Nizza, în cimitirul Castelului.

*) Căsătoria luî Garibaldi cu Anita s'a săvârșit la Montevideo în ziua de 26 Martie 1842. Istoria povestește că spre a ceda rapacității preotului, Garibaldi care era sărac a trebuit să dea ceasornicul de argint pe care îl avea de la mama-sa.

In fața acestuî simplu, dar sacru mausoleu, am făcut o cruce, am vărsat o lacrimă și am zis: „Devotamentuluî Aniteî Garibaldi, aibă resunet în inimele tutulor femeilor, ast-fel ca toate să știe, la timp, a face din soții lor eroî ca acesta".

Smara.

A apărut „MELIȚIA în ȘCOALA", conferința D-ruluî Urechiă.

Intrunirea
PARTIDULUI LIBERAL

Eri, orele 2 p. m., partidul național-liberal a ținut o nouă întrunire în sala Dacia.

Aû luat parte la întrunire un mare numer de cetățeni liberali din Capitală precum și numeroși delegați din provincie.

Sosirea d-luî D. Sturdza, șeful partidului, e primită cu îndelungate aplause.

Discursul d-luî Sturdza

D. Sturdza spune că întrunirea de azî era să se țină în Brăila, dar că, față de evenimentele petrecute în ultimele zile, s'a crezut mai nimerit ca întrunirea să se țină în Capitală unde aû fost invitați și delegați din provincie ca să-și spună cuvîntul.

In treî luni de zile, continuă d. Sturdza, aû mers prea repede improjurările.

La începutul sesiuneî parlamentare Corpurile legiuitoare dormeaû indeletnicindu-se numaî cu votare de indigenate.

Dar pe când parlamentul dormita, s'aû asvârlit din minister două bombe carî eraû două mariî călcări de lege.

Una din aceste bombe era legea pentru reforma, saû mai bine zis pentru dărămarea învățămîntuluî superior.

Această lege era în flagrantă contrazicere cu legea noastră de capetenie, Constituția, și, pe lângă aceasta, călca două legi fundamentale ale învățămîntuluî public.

Aceste nelegiuirî aû dat naștere la protestărî din partea Universităților.

Prima protestare a venit de la Universitatea din Iași, după care a urmat și protestul Universitățeî din Capitală.

Mișcarea universitară a ajuns la suspendarea cursurilor la ambele Universități.

Profesorii din Iași, în număr de 20, și-aû dat demisiile din funcțiune, declarând că nu se vor reîntoarce la catedrele lor până când nu se va da satisfacție revendicărilor lor.

Eî, ca și profesorii din București, cereaû, ca pentru reformele universitare, să se ia mai întâi avizul universităților.

Mișcarea universitară a emoționat adânc pe ori-ce cetățean prob și integru, iar partidul liberal n'a putut, firește, să rămână indiferent.

Ne-am ridicat deci cu toții contra actualuluî guvern, care socotește că totul în astă țară e bun de exploatat.

Noî, ca mare partid, am arătat guvernuluî greșeala ce o făcea cu așa zisa reformă a învățământului.

Într'una din întrunirile noastre precedente, am declarat, prin moțiunea ce am votat, că atât proectul de lege pentru învățământul superior, cât și acel al reformeî magistraturei, odată transformate în legi, nu vor fi menținute de partidul liberal și nu vor putea forma un drept câștigat pentru nimenî.

Declarații în acelaș sens a făcut și d. Brătianu la Cameră, precum am făcut și eû la Senat.

Guvernul, la început, a susținut cu energie proectul. După ce însă s'a votat, acelaș guvern a venit cu lacrimele în ochi și a retras proectul.

Acel proect cuprindea 17 călcărî de lege introduse prin diferite chipurî meșteșugite. Guvernul, poate credea că acele călcărî ne vor scăpa din vedere, dar s'a înșelat.

E evident că ceî treî logofeți, d-niî Bădărău, Disescu și Take Ionescu, aû călcat Constituția presentând acel proect.

E nedemn ca un guvern constituțional să calce Constituția. E nedemn ca unuî guvern care retrage un proiect în asemenea condiții, să i se dea vot de încredere.

Dar, judecata dreaptă și sentimentele de patriotism ale cetățenilor vor birui.

Discursul d-luî I. Brătianu

Asistăm de sigur la un spectacol uimitor. Când s'a anunțat ultima rezoluție a guvernuluî de a retrage proiectul, așa cum a fost retras, numi venea să cred. Eram, în acel moment, într'un cerc de bărbați cu experiență. Eî bine, aû rămas aiuriți cu toții.

Explicația se poate găsi în următoarea zicătoare: Dumnezeû când vrea să piardă pe cineva, îî ia mai întâi mintea.

La venirea lor la putere, conservatoriî aû început cu budgetele pe carî le-aû speculat fără de scrupul; după aceea eî aû recurs la alte expediente spre a realiza câștiguri, a câștigă partizanii și a cumpăra conștiințele.

Acțiunea de corupțiune nu putea însă să meargă prea departe.

Atunci s'a gândit guvernul să pună mâna pe magistratură spre a face din ea un instrument de opresiune contra acelora pe carî nu-î putuse nicî ademeni, nicî intimida.

Guvernul a mai încercat să pună mâna pe universități, în scop de a îndruma tineretul pe calea intereselor partidului de la putere.

Eî bine, dacă aceste două proiecte ar fi găsit realizare, ar fi fost o mare nenorocire pentru țară.

Din fericire, cetățenii conștienți de datoria lor către patrie, aû văzut primejdia și aû protestat. Eî aû strigat: „aceasta nu se poate" și nu s'a putut.

In discuția generală a proiectuluî, însuș d. Take Ionescu, sufletul guvernuluî, a declarat că retragerea acelui proiect ar însemna retragerea guvernuluî.

Proiectul acela trebuia retras căcî era vorba de o lege de căpătuială, care isbea în demnitatea universităților.

Ghestia e, însă, cum a fost retras proiectul.

E dureros că guvernul, retrăgând legea, a umilit și parlamentul care o votase, și care a dat și un vot de încredere.

Un guvern ca acesta nu mai poate funcționa. Proiectul pe care el l'a presentat și modul cum l'a retras, a trage plecarea sa de la cârma statului.

Un partid care e la cârmă trebue să fie treaz, și în putere. Iar când acel partid vede că nu mai e în putere, nu-î mai rmâne de cât o singură datorie: să se retragă.

Discursul d-luî G. Panu

Am venit să asistăm și noî la această victorie a guvernuluî. Această victorie e a doua, căcî prima e aceea a retragereî proiectului concesiuneî terenurilor petrolifere. Serbăm victoria d-luî Disescu, care a isbutit să-și retragă proiectul! E puțin lucru ca să ai curagiul de a te face de râs în fața țăreî întregi? A fost și un vot de încredere la mijloc. Ce înseamnă acel vot, de cât un îndemn guvernuluî să meargă pe această cale. Guvernul a fugit, socotind că fuga e sănătoasă. Frica e un instinct natural. Fricosul dacă se retrage în fața primejdieî, nu e așa de odios. Dar când el e fanfaron și amenință, fără să aibă nicî o putere, devine cu adevărat ridicol. In această a doua categorie de fricoși se poate clasa guvernul actual. Ceea-ce s'a petrecut la Cameră, cu retragerea proiectului învățământuluî superior și votul de încredere nu mai pomenit, e imoral. Guvernul a simțit că nu va rămâne multă vreme la cârmă. Guvernele sunt scurte, iar viața e lungă, guvernanții de azî s'aû gândit la soarta viitoare a partizanilor lor.

Și de aceea aû conceput ideia reformeî magistraturei și a învățământuluî superior. Dar acestea nu sunt ideî esite din cap, ci din stomac, saû mai bine zis din pântece; sunt proiecte destinate a căpătui pe partizanî.

Guvernanții actuali caută a răspândi în țară amoralitatea, căcî dintr'un profesor eî vor să facă un agent electoral. Aceasta înseamnă perderea noastră. Și noî nu vom tolera ca să fim duși la peire.

Discursul d-luî Alexiu

D. Alexiu, delegat din Brăila, spune că guvernul actual și-a realizat programul, de oare-ce a isbutit să-și căpătuiască partizanii. Conservatoriî, de când sunt la cârmă, n'aû făcut de cât să-și bată joc de instituțiile nóstre. Cele două proecte de legi din urmă nu urmăreaû de cât scopul de a pune mâna pe colegiul electoral. Nu s'aû gândit guvernanții de cât la interesele lor personale.

Făcut-aû eî ceva pentru țăranî, dacă nu ca să rezolve marea lor chestie, cel puțin ca să pregătească soluții? Nu. Și totuși starea țăranimea e deplorabilă, și datoria noastră e de a o scoate din întunericul și mizeria în care zace.

Sistemul guvernuluî actual e bazat pe apucăturile bizantine. Dar ori-ce rêû are și partea sa bună, căcî cu cât apucăturile rele vor fi mai pronunțate, cu atât mai ușor va fi partidului liberal de a face o operă radicală de regenerare morală.

Discursul d-luî P. Eliad

D. Eliad, profesor universitar, spune că într'adevăr menirea profesoruluî e de a vorbi studențimeî. Dar, față de o primejdie iminentă pentru țară, el trebue să vină în mijlocul cetățenilor și să-î lumineze.

Proiectul reformeî învățământuluî superior a fost retras. Să ne descoperim în fața unuî cadavru, iar pentru ministrul instrucției publice să n'avem de cât simțimîntul milei.

Se mai zice că printre guvernanții sunt oameni carî trec drept oameni mariî.

In ce constă mărirea?

Daca ea constă în fapte, apoî unde vedeți mărire în conversiunea efectuată, în loteria de Stat, saû în desființarea învățământuluî primar?

Dar studențimea e îndrumată azî, prin educația ce primește, în așa fel, ca cetățenii viitoruluî să cunoască adevăratul merit și să știe să diferențieze pe adevăratul orator de unul fals, să-și dea seamă cui i se poate zice *gură de aur*.

Studiind pe acest orator din fundul cabinetuluî meû, l'am găsit în secoluî întâi înainte de Christos. E Catilina. Eî bine, acestuî Catilina modern i-a venit într'o zi gustul de a deveni profesor universitar, fără să aibă pentru aceasta titlurile necesare. Ca să răzbească, el, împreună cu aî luî, a căutat că calce legi și regulamente, a căutat să transforme Universitatea noastră într'un fel de club conservator.

Acești oameni aû pus o bombă cu dinamită pe calea învățământuluî nostru. Dar n'aû isbutit să ne distrugă căcî noî, profesoriî universitarî, am oprit la timp mașina. Greva noastră însă n'a fost în interes personal ca la grevele obiciuite, ci în interesul demnității universitare.

D. Disescu a căutat să se reabiliteze retrăgându-și proiectul, dar el nu rămâne mai puțin un atentator la libertățile publice, căcî a usat de bomba distrugătoare, îndemnat de Catilina și de Bădărău.

S'a zis: proiectul cade, dar guvernul rămâne.

Demnitatea și logica cer ca să cadă și lege și guvern.

Universitatea, adevărat e e fabrică de profesorî secundarî. Dar ea mai e și o fabrică de demnitate.

In momentele grele Universitatea n'a ezitat de a-și face datoria arătându-vă care e demnitatea. Și rolul ei se sfîrșește aci.

Nu e vorbă de conservatorî și de liberalî. Datoria noastră a tuturor e de a ne ridica în contra cotreptiorilor barbarî.

Discursul d-luî Nae Ionescu

D. Ionescu, delegat al Brăileî, spune că guvernul actual e cel mai nedemn guvern care a existat vre-o dată în țară și ca atare trebue să plece de la cârmă.

Discursul d-luî N. N. Săveanu

La cârma țăreî avem o tovărășie comercială; coî carî sunt la cârmă nu sunt conduși de ideî menite să folosească binelui public.

Unii din guvernanții actuali aû adus numele lor alți numărul. Rezultatul însă a fost acela în fața căruia ne aflăm astă-zi dezastros. Căcî numărul s'a lăsat condus de acela care trece de representant al democrației române și a sfârșit prin a se obicinui cu traiul într'o atmosferă cu totul pestilențială.

Intreaga politică a guvernuluî actual n'a fost de cât o politică de jaf și de căpătuială. Nimic nu s'a făcut nicî pentru țară nicî pentru țăranî. In cele din urmă regimul actual a căutat să pună mâna pe magistratură și pe universități.

Din fericire, când opinia publică veghează pelegiurile, nu se pot face. Acelaș lucru s'a întîmplat și în casul proiectuluî d-luî Disescu.

Acest proiect a dat prilej chiar partizanilor regimuluî să declare că guvernul nu se mai bucură de încrederea parlamentului.

Nu trebue ca un partid ajuns la faliment moral, să conducă țara mai departe.

Discursul d-luî M. Ferichide

Trebue să fiî atenți că un rêû mare ne pândește

D. Sturdza v'a vorbit de două bombe. Bomba cea de a doua există și ne amenință. Îmbărbătați de isbânda de ieri, să nu lăsați ca guvernul să obțină isbânda de mâine.

Vorbesc de reforma magistraturei. Acest proect nu e de cât una din operele de speculațiune ale societățeî ce funcționează sub forma takismului.

După ce conservatoriî guvernamentali aû împănat tribunalele cu persoane exclusiv devotate lor, eî caută să pună mâna și pe magistratura inamovibilă, spre a asigura ast-fel permanența takismului, adică a sindicatuluî de exploatare.

Guvernul, retrăgând proiectul, a avut grijă să arunce rușinea și asupra parlamentului. Azî nicî guvernul, nicî parlamentul n'aû autoritatea necesară spre a organiza magistratura. Să nu tolerеze cetățenii o asemenea nelegiuire. Iar guvernanții să știe că ori-ce vor câdi, va fi așezat pe nisip.

D. Sturdza ridică ședința la orele 5, îndemnînd pe cetățenî să fie vigilenți și să vegheze, având credință că judecata dreaptă va birui.

* * *

Pecând de la Dacia, un număr compact de cetățenî porniî spre calea Victorieî.

In fața clubuluî conservator manifestanții fură împiedecați de a mai înainta, de către mai multi ofițerî de poliție, în capul cărora se afla d. prefect Morozi.

Un puternic cordon de sergenți, așezat în dreptul pasagiuluî român, bara cu totul drumul către palat.

Manifestanții se mulțumiră să vociferеze câte-va minute, după care se reîntoarseră sp